VAIKŲ NUOSTATOS Į PSICHOLOGINĘ GYVAI IR SOCIALINĖMIS MEDIJOMIS GRĮSTĄ PAGALBĄ

Ema Pakeltytė
Mykolo Romerio universitetas

Lietuvoje 2019 m. buvo 499 tūkst. vaikų, kurie sudarė 17,9% visų gyventojų (Oficialiosios statistikos portalas, 2021). Higienos instituto duomenys rodo, kad 2019 m. užfiksuoti tik 82 nuotaikos sutrikimų atvejai tarp asmenų iki 19 metų. Remiantis šia statistika, tikėtina, kad didžioji dalis vaikų su psichologiniais sunkumais bando susitvarkyti patys. Kadangi vaikų psichoterapijoje yra keli santykių lygiai: vienas – tarp vaiko ir psichoterapeuto, kitas – tarp tėvų (globėjų) ir psichoterapeuto (Gvion, 2014), dėl to išskiriamos kelios problemos. Suaugusieji retai pastebi ir (arba) atsainiai žiūri į vaikų išgyvenamas dvasines krizes, todėl psichologinė pagalba išlieka tabu (Butkienė, 1996). Dažnai psichoterapijos seanso metu santykiai labiau vystosi tarp psichoterapeuto ir tėvų, todėl vaikai vengia pasakoti savo patirtis, nes būna atmesti kaip neteisingos informacijos skleidėjai (Gibson, 2014). Nagrinėjant psichologinės pagalbos svarbą vaiko gyvenime, aktualūs tampa metodai, galintys užtikrinti vaikų poreikius saugiam gyvenimui ir raidai. Vienas iš būdų – pasitelkti socialines medijas. Tyrimo tikslas – ištirti vaikų, turinčių psichikos ir elgesio sutrikimų, nuostatas į psichologinę pagalbą gyvai ir pasitelkiant socialines medijas bei nustatyti šių nuostatų ypatumus skirtingose amžiaus grupėse.

Metodologija. Siekiant pasiekti tyrimo tikslą planuojama taikyti E-TPB modelį (Timothy Teo, 2020). Sudarytą standartizuotą klausimyną pildys patys tiriamieji. Tyrimo imtis – apie 200 respondentų, atitinkantys tyrimo kriterijus – skirtingų amžiaus grupių vaikai (9-12 m. ir 13-16 m.), gyvenantys Lietuvoje ir kalbantys lietuvių kalba. Remiantis sistemine mokslinės literatūros analize, apklausa formuojama taip, kad apimtų integralų požiūrį – nuostatas apie turimus psichikos sutrikimus, turimą patirtį ieškant psichologinės pagalbos atsižvelgiant tiek į asmeninę, tiek visuomeninę stigmą, kokios yra psichologinės pagalbos alternatyvos, kokios yra nuostatos į psichologinę pagalbą pasitelkiant socialines medijas, kaip šios nuostatos skiriasi skirtingose amžiaus grupėse. Pranešime pateikiamas tyrimo projektas, duomenų atrankos ir analizės metodikos, hipotezių aprašymas ir modeliavimas, taip pat konstruktų matavimai ir klausimyno kūrimo pagrindimas.

Raktiniai žodžiai: vaikų nuostatos, psichologinė pagalba, socialinės medijos, apklausa.

PRIEŠLAIKINĮ GIMDYMĄ PATYRUSIŲ MOTERŲ PATIRTYS

Dominyka Ražanskaitė
Vytauto Didžiojo universitetas

Gimdymas yra vienas iš reikšmingiausių gyvenimo įvykių moters gyvenime. Halldorsdott ir Karlsdottir (1996) teigimu, nėra jokių kitų įvykių gyvenime, susijusių su tokia įvairialype patirtimi, kuri apima skausmą, stresą, pažeidžiamumą, galimas fizines traumas, nuolatinius vaidmenų pokyčius bei naujų pareigų prisiėmimą. Visgi svarbu išskirti ir tai, jog gimdymo patyrimas priklauso ir nuo to, kaip jis yra suvokiamas pačios moters. Priešlaikinis gimdymas neretai gali tapti trauminiu įvykiu, nes moterys dažnai jo nenumato,